Zaterdag, 21 November 1942 — DAGBLAD — 59ste Jaargang, No. 3760

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel
f 1.50 per maand [Aruba f 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers f 0.10.

Adm.: Tel., 1550. Redactie Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Asso. Inc.
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Grootste bombardement op Noord-Italië.

Ook Sicilië door de Raf aangevallen.

BENGHAZI BEZET; CONTACT BIJ AGEDABIA.

Landingspoging van de As aan Golf van Cabes afgeslagen.

MASSA-AANVAL OP TURIJN.

De arsenaalstad Turijn werd in de afgelopen nacht door bommenwerpers van de Royal Airforce bestookt in wat een gezaghebbende Britse bron noemde „de hevigste aanval, die tot nu toe op Italië gedaan is."

Van de talrijke Stirlings, Halifaxes, Lancasters en Wellingtons, die met de aanval belast werden, keerden slechts 3 niet terug. Andere maakten de rondreis van 2400 kilometer in de serie van massa-aanvallen, die een economische wijze blijken te zijn om de belangrijke industriële centra van de As uiteen te slaan. De Britse bekendmaking maakte eerst niet de omvang bekend van de aanvallende strijdmacht, noch de objecten, doch berichten van de Zuidkust van Engeland zeiden, dat „grote aantallen" van grote bommenwerpers in Zuidoostelijke richting donderden, zodat het nachtelijke doel waarschijnlijk de industrie-gebieden in Noord-Italië zouden zijn.

De correspondent van de Associated Press in een Zuidoostelijke haven zeide, dat zware bommenwerpers in de afgelopen nacht een uur lang in golven over het Kanaal ronkten en hoog vlogen boven de wolken. Het was de vierde aanval op Italië in 8 nachten en de tiende — met inbegrip van een bij dag — sedert het zware bombardementsoffensief op 22 October begon. Toen werd Genua, welke een voorraadhaven is voor de As-strijdkrachten in Noord-Afrika, op grote schaal aangevallen.

Britse waarnemers zeiden, dat de vorige aanvallen reeds het moreel van de burgers in Noord-Italië geschokt hebben en tevens de vijandelijke industrieën hebben verpletterd alsook de verbindingen hebben ontwricht (Londen, (AP) 21.11).

OORLOGSCOMMUNIQUÉ VAN CAIRO.

Het communiqué van het Midden-Oosten luidt als volgt:

„Benghazi werd gistermorgen door onze strijdkrachten bezet. De voorste troepen van het 8e leger waren met den vijand in contact in de buurt van Agedabia. Slechte vlieg-toestanden hinderden gisteren wederom de luchtactiviteiten boven Cyrenaica. Vliegvelden van Sicilië werden met succes gebombardeerd in de nacht van 19 op 20 November.

Een schip van ongeveer 2000 ton werd gisteren midscheeps getroffen en brandende achtergelaten nabij de kust van Tunis. Later werd het aangevallen door onze torpedo-vliegtuigen en zinkende gelaten. Een ander groot schip werd ook aangevallen nabij Kaap Bone en beschoten met kanonvuur. 2 Junkers 88 werden neergeschoten in hetzelfde gebied. Van deze en andere operaties keerde een onzer vliegtuigen niet terug" (Caïro, (AP) 21.11).

IN LIBYE WORDT DE GEALLIEERDE OPMARS VOORTGEZET.

Paul Kern Lee seint uit Caïro:

Het werd bekend, dat de Geallieerden reeds begonnen zijn om met hun vliegtuigen de doorgang bij El Agheila te bestoken, waar mogelijk de volgende stopplaats zal zijn in de terugtocht van Maarschalk Erwin Rommel. Naar het Duitse Hoofdcommando bekend maakte werd Benghazi reeds ontruimd door de Asstrijdkrachten.

Vastbesloten, dat men ditmaal niet tot stand zal worden gebracht in de 50 kilometer wijde doorgang waar de As tweemaal in vroegere campagnes een schijnbaar rampzalige terugtocht wist om te zetten in een offensief, vielen Noordamerikaanse vliegers het vliegveld ten Zuiden van El Aghelia aan.

Intussen rukte het 8e leger van Generaal Bernard Law Montgomery uit het Noorden en het Zuiden op naar Benghazi. Voorraden van oorlogsmateriaal werden gevoegd bij de Britse buit, terwijl de Noordelijke colonne langs de kust oprukte. 28 Tanks, 24 kanonnen en 250 motorvoertuigen werden veroverd of vernield in de 110 kilometer lange strook tussen Martuba en Slonta. Slonta ligt op ongeveer 150 kilometer ten Noord-Oosten van Benghazi.

Gevechtsvliegtuigen vielen het vliegveld te Macrun aan op ongeveer 160 kilometer ten Zuiden van El Agheila. 6 Vijandelijke vliegtuigen werden hier op de grond vernietigd.

Met de val van Benghazi zal Rommel vóór El Agheila geen stelling vinden, die gemakkelijk te verdedigen is.

Gelegen aan de Oostelijke oever van de Golf van Sirte heeft Benghazi herhaaldelijk bewezen een onverdedigbare stelling te zijn, die gemakkelijk geïsoleerd en afgesneden kan worden door gemechaniseerde strijdkrachten, welke de Libyse bult oversteken.

De Britten hadden gisteren deze manoeuvre herhaald en een punt bereikt op 80 kilometer ten Zuiden van Benghazi binnen enkele kilometers van de kust toen het garnizoen van Benghazi met omsingeling werd bedreigd. Er is geen officieel nieuws omtrent de plaats waar deze colonne zich thans bevindt. De Royal Airforce was gisteren minder actief door het slechte weer, doch men onderschepte een Duitse formatie nabij het eiland Apollonia in de Helleense Cycladen, waarbij een duikbommenwerper en een Messerschmitt vernield werden (Caïro, (AP) 20.11).

NAAR TUNIS EN BIZERTE.

Wes Gallagher seint van het Geallieerde Hoofdkwartier in Noord-Afrika:

De Noordamerikaanse en Britse gevechtstroepen rukken van verschillende richtingen op naar Tunis en Bizerte in de eerste hevige gevechten van Tunis en vernielden een derde van een Duitse pantsercolonne tussen 50 en 65 kilometer van Bizerte.

De Duitsers werden hier tot de terugtocht gedwongen, terwijl de Geallieerden nog twee andere Duitse colonnes verder naar het Zuiden terugsloegen. Hoewel de Duitsers hun beste middelzware tanks en duikbommenwerpers gebruiken worden de Geallieerde verliezen beschreven als „gering" in de openingsgevechten om de beheersing van Tunis.

Een zegsman zeide: „Het schijnt alsof de Duitsers zich ingraven op ongeveer 50 kilometer ten Zuid-Westen van Bizerte en Tunis om daar stand te houden. Hoewel de Franse situatie uiterst verward is schijnt het, dat bijna de gehele rest van Tunis wordt beheerst door pro-Geallieerde garnizoens of wordt bezet door de Geallieerden. De Duitse verliezen in de botsingen van gisteren waren hevig, doch zij voeren reserves aan. Het schijnt, dat wij ons moeten klaarzetten voor belangrijke gevechten". Uitstekende nieuwe Noordamerikaanse mobiele eenheden voegden zich bij de Britten om de Duitse gemotoriseerde colonnes tegen te gaan op ongeveer 32 kilometer ten Zuiden van het gebied nabij de kust waar het eigenlijke tankgevecht plaats vond.

Kleine Duitse afdelingen, die poogden langs de Golf van Gabes voort te rukken, werden gevangen door pro-Geallieerde Franse eenheden, die ook een Duitse poging hadden afgeslagen om in dit gebied troepen aan te voeren door de lucht. De zegsman zeide: „De Fransen doen het zeer goed, niettegenstaande de grote verwarring als resultaat van de tegenstrijdige orders der plaatselijke commandanten, die in een geval opdracht geven zich te onderwerpen aan de Duitsers en in het andere geval om te vechten. De meeste Fransen schenen vastbesloten te zijn de strijd tegen de As voort te zetten". De Duitsers hadden colones uitgezonden van hun pas gevormde linies rond Tunis en Bizerte, doch bij elke botsing werden zij teruggedreven.

Vliegende Forten, die zonder verlies bij daglicht toesloegen, bestookten gisteren de Duitse luchtsterkte en haven-installaties te Bizerte met goede resultaten.

De Geallieerde strijdkrachten naderen van alle kanten de twee grote havens waar de Duitsers hun bruggehoofd vestigden. In vruchteloze pogingen om de Anglo-Amerikaanse opmars te stuiten deed de Luftwaffe voortdurende aanvallen op Bone, hetgeen tot resultaat had, dat zich heftige luchtgevechten voordeden om de belangrijke heerschappij in de lucht. Noordamerikaanse luchtafweerkanonnen speelen een grote rol in het afslaan van deze aanvallen, terwijl de Noordamerikaanse artillerie, die de Duitse tanks verminkte, de gemotoriseerde Britse opmars steunde (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 20.11).

BENOEMINGEN BIJ DE NOORDAMERIKANEN.

Vice Admiraal William Halsey Jr., die de Noordamerikaanse vloot leidde naar de opzienbarende overwinning op de Japanse vlootstrijdkrachten in het Zuidwestelijk deel van de Stille Zuidzee, werd de vorige week door President Roosevelt benoemd tot de volle rang van Admiraal. Tegelijk gaf de President erkenning aan de daden van twee leiders der Noordafrikaanse campagne door hen te bevorderen. Brigadier Generaal James Doolittle, die het bevel voerde over de Noordamerikaanse luchtstrijdkrachten in Noord-Afrika, werd benoemd tot Generaal.

Schout bij Nacht Henry Hewitt, die een leidende rol speelde in het brengen van de invasie-strijdkrachten, werd benoemd tot Vice-Admiraal (Washington, (AP) 20.11)

DE HELDENDADEN VAN EEN NOORDAMERIKAANSE KRUISER.

Gehavend en opengereten door vele Japanse granaten en een vijftal verloren beschouwd kwam de lichte Noordamerikaanse kruiser „Boise" thuis van de slagzone bij de Salomonseilanden met het buitengewone record, dat het 6 Japanse oorlogsschepen tot zinken bracht in een enkel gevecht.

Het schip van 10.000 ton staat geregistreerd als een lichte kruiser omdat het slechts 6-duims kanonnen heeft. Het liep een dok binnen in een haven aan de Noordamerikaanse Oostkust waar het werd begroet door Admiraal Ernest King, Opperbevelhebber van de Noordamerikaanse vloot. King maakte een speciale reis om het heldhaftige schip en de bemanning te verwelkomen. De „Boise" verloor 3 officieren en 104 man, die gedood werden in een hevig nachtelijk gevecht, dat geleverd werd bij Kaap Esperance van Guadalcanal op 12 October toen een strijdmacht van kruisers en torpedojagers een strijdmacht van Japanse kruisers, torpedojagers en transportschepen onderschepte, die met troepen voer in de richting van de Zuidoostelijke Salomonseilanden.

De „Boise" was het leidende schip van de Noordamerikaanse groep en ving de grootste slagen op van de gevechten, waarin de Japanners 2 zware kruisers, 1 lichte kruiser en 3 torpedojagers verloren. Tijdens het verloop van de slag ontving het Noordamerikaanse schip voltreffers, waaronder — wat de Marine noemde — 11 „schrijlingse" en een klap van een 8-duims granaat, welke de romp 3 meter beneden de waterlinie doorboorde. Ver voor de vergezellende schepen uit onderging de „Boise" een geduchte bestoking van de 8-duims bewapening der zware vijandelijke kruisers. De vlammen, die zo hoog als de mast reikten, omhulden het en woedden tot diep in de romp. De andere schepen in de Noordamerikaanse flotielje beschouwden het als verloren en vervolgden hun reis.

Doch twee uren later kwam de „Boise" onversaagd op hen afstomen uit de duisternis met een snelheid van 20 knopen waarop het schip zijn aangewezen plaats in de colonne weer innam.

„De Boise zal hersteld worden en tijdig weer de oorlog instomen", zeide de Marine, „terwijl 2 zware Japanse kruisers, 1 lichte kruiser en 3 torpedojagers die zich voor zijn zwenkende kanonnen bevonden, dit nooit meer zullen doen". De Marine zeide, dat het schip gered werd door de snelle, vaardige en heldhaftige handelingen van Kapitein en bemanning, die de ontploffe magazijnen onder water zetten en de branden blusten (Washington, (AP) 20.11).

Het nieuws van vandaag.

Het is zeker, dat de strijd om Tunis in heftigheid toeneemt nu de Geallieerde troepen zich volgens de laatste berichten binnen 50 kilometer afstand bevinden van de vlootbasis Bizerte en een colonne zelfs op 40 kilometer ten Zuid-Oosten van de hoofdstad Tunis gemeld wordt. Sommige punten tussen Bizerte en Tunis worden uit de lucht bestookt door Vliegende Forten en bommenwerpers van de Royal Airforce om de Luftwaffe lam te leggen, die poogt de opmars der Geallieerden te hinderen. Pantserstrijdkrachten van de Britten en Noordamerikanen stromen nog steeds Tunis binnen van Algerië uit en valscherm-troepen springen steeds verder naar het Oosten om de voortgang van de grondtroepen gemakkelijker te maken (blz. 3).

De duikboten van de As zijn nu in het Westelijk deel van de Middellandse Zee bewogen om te beletten, dat versterkingen naar de Noordafrikaanse havens worden aangevoerd. Rond Gibraltar zoeken Hudsons en andere vliegtuigen naar de vijandelijke duikboten en uit Londen wordt gemeld, dat hun jacht reeds successen heeft opgeleverd (blz. 1).

Het 8e leger zet inmiddels zijn triomftocht voort over Cyrenaica en bezette Benghazi, dat eerder door de As ontruimd was. Volgens het communiqué van Caïro was er contact met den vijand bij Agedabia, halverwege over de kustweg van Benghazi naar El Agheila. Het is dus waarschijnlijk, dat thans El Agheila reeds bereikt is. Van hieruit is het nog 650 kilometer over woestijnzand naar Tripoli. Tussen El Agheila en Tripoli ligt geen enkele noemenswaardige zeehaven, waar Rommel nog versterkingen zou kunnen krijgen. Van de Strijdende Fransen, die uit het Zuiden oprukken, is bitter weinig bekend. Als zij snel voortgang maken, zullen zij de troepen van de As nog in de rug kunnen nemen (blz. 3).

Van Afrika uit vielen de Britse vliegtuigen op de vijandelijke vliegvelden op Sicilië aan, doch de voornaamste luchtaanval werd in de afgelopen nacht van Engeland uit ondernomen op Noord-Italië. Weer was Turijn het voornaamste doel en thans „van de hevigste aanval, die tot nu toe op Italië uitgevoerd werd." Een correspondent van de AP aan het Engelse Kanaal, die de strijdmacht zag uitvliegen, deelde mede, dat het een uur duurde voordat alle vliegtuigen overgevlogen waren.

Van een redevoering, die Laval hield, leze men op blz. 3. Pierre gelooft nog steeds in de overwinning van Duitsland.

De Balkan en het Europese volken-vraagstuk.

Men kan de Balkenvolken, wien door de Grote Mogendheden steeds te kort gedaan is, niet genoeg bewonderen.

STEEDS VERDRUKT; STEEDS PARAAT.

Enige dagen geleden hebben wij nog eens de aandacht gevestigd op de Balkanvolken en hun onvermoeide guerilla-krijg tegen den nazie-onderdrukker. De Balkan kan niet genoeg bewonderd worden om de praestaties van zijn bijna 30 volken. De Balkan houdt een grote troep Duitsers vast, hetgeen vooral nu in het gebied van de Middellandse Zee van steeds groeiend belang is. En onder welke omstandigheden. De „New York Times", die deze week is aangekomen, publiceert een Grieks rapport, gebaseerd op statistieken: slechts 1 van elke 8 jonggeborenen blijft in leven; de andere 7 sterven bij gebrek aan voeding; van de bestaande jeugd lijden 9 van elke 10 kinderen in mindere of sterkere mate aan Engelse ziekte [1].

Waterbrood is het enige voedsel, dat nog te krijgen is; aangevuld met wijn en vruchten, doch deze laatste verdwijnen als gevolg van misoogst, omdat sproei-apparaten door de Duitsers zijn afgenomen. Vlees is er niet meer, omdat de geiten- en schapenkudden alle door de Duitsers en Italianen zijn medegenomen.

Wij willen hierop echter vandaag niet wijzen. In andere opzichten blijft de invloed van de Balkan op de oorlog van ongekende grootte, zowel nu als later.

Nu om zijn ligging aan de Middellandse Zee, thans een van de centra van Geallieerde oorlogvoering. Nog jongstleden Woensdag berichtten wij, dat de Duitsers doende zijn nog meer troepen samen te trekken in Hellas met het oog op de strijd in Libye.

Maar veel sterk later.

Beschouwen wij de Balkan niet naar zijn strategische waarde voor de oorlogvoering van het ogenblik, doch als groep van volkenmozaïek, welke bij de oplossing van het vraagstuk van grote betekenis is.

Anderhalve eeuw geleden bestond hier slechts één supernationaal rijk, het Ottomaanse Rijk van den Turk, die in de 14e eeuw Europa had betreden en er tot nu toe nog niet uit is. Een ander supernationaal rijk grensde daaraan: de Habsburgse Monarchie. Beide rijken waren samengesteld uit een ontelbaar aantal volken en rassen, die alle afgunstig op elkander waren en alle meenden te kort gedaan te worden ten opzichte van den ander. Tussen 1804 en 1918 stortten deze beide rijken uiteen, en eensklaps zag het verbaasde oog der wereld 15 pasklare souvereine staten ontstaan. Of deze volken na eeuwenlange overheersing in staat waren nu maar opeens zichzelf te besturen, werd niet gevraagd.

Zelfbeschikkingsrecht der volken was een leuze, die ieder aanhing, ook al nam men het met de practische toepassing hiervan niet zo nauw, vooral niet wat de Balkanlanden betreft, landen, die door een verwaten intellectueel alhier nog onlangs „gekke landen" werden genoemd, omdat hij blijkbaar niet wist, dat de Westeuropese cultuur daar geboren werd en bloeide, toen West-Europa nog tot het barbarendom gerekend werd.

Hoe het ook zij, een grote versplintering vond plaats, zeer ten gerieve van ...... dengeen, dien de overwinnaars van 1918 wilden afstraffen, nl. Duitsland, dat in een versplinterde uithoek van Europa veel rustiger zijn penetratie-politiek kon doorvoeren dan in een groot land. Het is Dr. C. A. MacArtney, die in een klein maar goed boekje „Problems of the Danube Basin" hierop de aandacht vestigt.

MacArtney is verbonden geweest aan de Geheime Dienst van de Volkenbond; bovendien was hij nog een tijd als Vice-Consul van het Verenigd Koninkrijk in Wenen werkzaam [2].

MacArtney durft in zijn boek voor de oplossing van het tot nu onoplosbare Balkenprobleem een Gordiaanse knoop door te hakken door te zeggen, dat het scheppen van grenslijnen volgens volkenkundige begrippen de Balkan zodanig zal versnipperen, dat de Balkan of aan Rusland of aan Duitsland zal vallen. De grote aantrekkelijkheid is immers, dat de Balkanlanden landbouwstaten zijn, en dus voor een ruilhandel met vertechniseerde landen als Duitsland en Rusland een dankbaar object zullen vormen.

Houden wij eerst een revue van de volken, die hier wonen, met het grootste te beginnen:

Roemenen	14	millioen,
Magyaren	12	millioen,
Tsjechen	7½	millioen,
Serben	7	millioen,
Grieken	6	millioen,
Bulgaren	5½	millioen,
Croaten	3½	millioen,
Slowaken	2½	millioen,
Slovenen	1	millioen.

Wij geven hier slechts een verde-

1) Elders in Europa is het al even erg. „Time" van vorige week zeide, dat in Zuid-Frankrijk slechts 1 op de 5 borelingskes het normale gewicht heeft; dat borelingskes van 3 Engelse ponden niet ongewoon zijn, dat 25% van de kinderen op weg is naar tuberculose. Miskramen komen steeds meer voor; het aantal dood-geborenen stijgt steeds. Van 30 diphterie-patiënten stierven er 16 bij gebrek aan weerstand.

2) Uitgegeven door de MacMillan Company te New York, $ 1,25.

ling naar de grote groepen, zoals die geteld werden voor het trekken van de grenzen. Al deze groepen vormden een eigen souvereine staat, met uitzondering van de Tsjechen en Slowaken, die samengevoegd werden, en de Slovenen, Croaten en Serben, die evenens bijeenkwamen in Joegoslavië. Wie de Balkanlanden bestudeert, krijgt echter meer te verstouwen. Want elk dezer landen telt een menigte minderheden, waar men van duizelt: Haënzen, Huzulen, Ugriërs, Roezen, Crisani, Karakachans, Mirditen, Bunyevciërs, Csango's, Sokci's en nog veel meer. In totaal komt men tot 26 verschillende volken. Sommige streken zijn een volledig mozaïek van volken, vooral de Banat (ten Noorden van Beograd) en Bessarabië, waar 14 verschillende volken dooreen wonen.

Het is wel duidelijk, dat men hier onmogelijk met Zelfbeschikkingsrecht aan kan komen, om de eenvoudige reden, dat al deze volkjes dooreen wonen, zodat men overal van alles vindt. Zelfs versplintering is hier niet eens mogelijk. Toch heeft men het trachten te doen, met uitzondering van wat betreft de Macedoniërs, wier mening bij het hooggeloofde Zelfbeschikkingsrecht niet eens gehoord werd, omdat hun niettemaal vergund werd een vertegenwoordiger te zenden. De Macedoniërs werden verdeeld over drie landen: Bulgarije (waar ze bij zouden horen, als het niet mogelijk ware hen tot een afzonderlijke staat te verenigen), Hellas en Joegoslavië. Families, ja gezinnen werden gespleten. Contact was uitgesloten. Vaders mochten hun kinderen niet meer schrijven bij het geroemde Zelfbeschikkingsrecht, dat den Macedonischen vader toevallig in een ander land had ondergebracht dan den zoon. Katholieke priesters, die in Joegoslavië in het Macedonisch preekten, werden opgesloten. Het eigen Macedonische volkslied werd verboden.

Het gehele begrip Zelfbeschikkingsrecht — in zijn huidige vorm een uitvloeisel van een verwarring van **staat** (de politieke eenheid, zowel het apparaat van bestuur als het terrein dat bestuurd wordt) met **natie** (de organische eenheid van een tezaam behorende groep) — zal trouwens moeten worden herzien, iets waarmede individuele politici reeds bezig zijn. Behalve naar dit boekje van MacArtney zij in verband hiermede verwezen naar **Conditions of Peace**, door Professor **Edward Hallett Carr**, eveneens uitgegeven door MacMillan te New York ($ 2.50).

De quaestie oplossen door volksverplaatsingen is ook niet doenlijk. Want trekt men de natuurlijke, historische en strategische grenslijn voor Boheme-Moravië, dan zou blijken, dat wanneer de Duitsers daar wierden weggenomen, er veel en veel te weinig Tsjechen zouden zijn om het land te bevolken. Er zouden zelfs te weinig Magyaren of Hongaren zijn om Hongarije te vullen.

Is dit de stand van zaken, wij willen niet nalaten nog even de aandacht te vragen voor MacArtney, die meent, dat de oplossing gevonden wordt door tot een organisatie op economische beginselen van Oost-Europa te komen. M.a.w. hij wenst de ethnische grenzen helemaal te verwaarlozen. Men zou uit moeten gaan van het ruimste standpunt, nl. dat de behoeften van het geheel als geheel, en het beginsel van 'ieder het zijne' betekende, niet dat elke nationale eenheid, evenmin dat elke aardrijkskundige eenheid, de doorslag gave, doch elke eenheid beoordeeld naar wat zij kan bijdragen aan het welzijn van het gehele gebied.

WEG NAAR PISCADERABAAI WEER OPEN.

De Procureur Generaal maakt bekend, dat de toegangswegen naar Piscaderabaai weder zijn opengesteld voor alle verkeer. De aandacht van het publiek wordt er evenwel op gevestigd, dat het verboden is stil te staan op het gedeelte van de Van Slobbeweg, dat gelegen is tussen de Van Eyck van Voorthuyzenweg en de ingang van de Piscaderaweg.

PING-PONG-AVOND IN HET ZEEMANSHUIS.

Hedenavond is er om 20 uur een Ping-Pong-wedstrijd in het Katholieke Zeemanshuis. Alle zeelieden van de Koopvaardij en Marine zijn van harte welkom. Prijzen zijn beschikbaar gesteld.

VERENIGINGSNIEUWS.

K.S.C.: Voetbal: 10.— Ajax jr. — Veloz jr.: 16.30 De West — D.S.C.: 12.— Baseball.

Don Bosco: Woensdagavond 20 uur lezing in het Theater Brion over Nederlands Oost Indië door Luitenant Corsten.

STICHTING WESTINDISCHE LEVENSVERZEKERINGS-CENTRALE.

Men schrijft ons:

De oprichting der Westindische Levensverzekeringscentrale is een succes gebleken en velen hebben van haar intermediair gebruik gemaakt. Evenwel zijn er nog een aantal verzekerden van in bezet gebied achtergebleven Nederlandse en Nederlands-Indische Levensverzekering - Maatschappijen, die zich nog niet hebben aangemeld.

Voor wat betreft in het Gebiedsdeel Curaçao verblijvende personen bestaat de gelegenheid tot aansluiting nog open tot 1 Januari 1943. Na die datum kunnen geen aanmeldingen meer worden aangenomen.

Doel der Centrale is: „Het geheel of ten dele garanderen van de naleving der sedert de eerste premievervaldag na 9 Mei 1940 lopende verplichtingen van in Nederland en/of Nederlands Oost-Indië gevestigde verzekeringsmaatschappijen, voor zover deze voortvloeien uit overeenkomsten van levensverzekering".

BURGERWACHT CURAÇAO.

Politiedienst.

De aandacht van de Donderdagklasse van de tweede lichting politieburgerwachters wordt er op gevestigd, dat de les van Donderdagavond 12 November jl., welke wegens onvoorziene omstandigheden niet kon doorgaan, thans gegeven zal worden op Maandag 23 November 1942 om 19.30 uur onder de Tempel.

GENEESKUNDIGE DIENST.

De dienst in het stadsdistrict wordt waargenomen van 21 November 18 uur af tot 22 November 20 uur door den gouvernements-geneeskundige: E. van der Kuyp, Kortijn 3, tel. No. 2331.

Curaçao.

DE APOSTOLISCH VICARIUS OP CURAÇAO TERUG.

Hedenmiddag keert Zijne Hoogwaardige Excellentie Mons. Petrus I. Verriet O.P., de Apostolisch Vicarius van Curaçao terug. Zoals bekend is, heeft Zijne Hoogwaardige Excellentie vergezeld van den waarnemend Secretaris, Pater Bertrandus Kranwinkel O.P., het Mariacongres te Maracaibo bijgewoond. Het Congres werd een schitterende betoging van de liefde der Venezolanen en in het bizonder van de Zulianen tot de H. Maagd van Chiquinquira.

Morgen zal Zijne Hoogwaardige Excellentie Mons. Petrus I. Verriet O.P. het H. Vormsel toedienen in de parochies van de H. Maria, Hulp der Christenen te Santa Maria en van de H. Theresia van Lisieux te Wishi.

EEN 25-JARIG JUBILEUM.

Morgen, Zondag 22 November, is het 25 jaar geleden, dat de Fraters van Tilburg zich belastten met de zorg voor het Weeshuis Scherpenheuvel.

In verband met de tijdsomstandigheden zal deze herdenking alleen kerkelijk — in intieme kring — gevierd worden.

STATENLID MARTIJN OP CURAÇAO TERUG.

Na drie maanden van dit eiland te zijn weggeweest keerde het Curaçaose Statenlid, de Heer Ernesto C. Martijn, Woensdag j.l. op Curaçao terug van een zakenreis, welke hem naar de Verenigde Staten en Cuba voerde.

Naar de Heer Martijn ons mededeelde werd door hem van de Noordamerikaanse autoriteiten voor de firma E. & G. Martijn de vergunning verkregen de schoener „Oretha F. Spinney" van 200 ton onder Nederlandse vlag te brengen. De schoener is namelijk door de firma Martijn gekocht van den Noordamerikaansen filmacteur Stirling Hayden, die enige tijd geleden onze haven binnenzeilde. De ex-filmacteur is thans in dienst van de Noordamerikaanse Marine.

Naar de Heer Martijn vertelde werd het schip gekocht om het acute vervoerprobleem voor het bedrijf op te lossen, waarmede tevens het algemeen belang van Curaçao gebaat zal zijn.

Vanzelfsprekend ontmoette hij in de Verenigde Staten vele persoonlijkheden en was hij tegenwoordig bij twee diners waaraan ook de Nederlandse Ambassadeur in de Verenigde Staten, Dr. Alexander Loudon, aanzat.

De gelegenheden betroffen de uitreiking van decoraties aan Professor Adriaan J. Barnouw en Hendrik Willem van Loon en het bezoek van Minister Luitenant-Admiraal Johannes Th. Fürstner aan New York.

Op Cuba maakte de Heer Martijn het reusachtige enthousiasme mee bij de inschrijving van vrijwilligers voor een Legioen, dat aan de fronten tegen de As zal strijden.

Het vervoer-probleem van Cuba — aldus de Heer Martijn — is ontzettend groot. Alle schepen boven de 50 ton zullen waarschijnlijk door de Cubaanse Regering gerequireerd worden. Voorts heeft Cuba de uitvoer van verschillende producten verboden, waaronder definitief behoren: alcohol, leer, cement, vlees en eetbare oliën.

EEN IDEAAL ECHTGENOOT.

Hoog waren de verwachtingen gespannen, nadat de Amigoe-man op Aruba bij de voorstelling aldaar uitbundig het spel geprezen had. Maar waren de verwachtingen hoog, zij waren niet te hoog. Inderdaad, het was prachtig spel, dat ten beste werd gegeven. De goed bezette zaal volgde met grote aandacht het spel, dat op bijkans volmaakte wijze werd weergegeven. Onze Arubaanse Amigoe-man heeft reeds in zijn verslag de lof van ieder der speelsters en spelers en in het bizonder van den spelleider, den Heer Jan Pauw, verkondigd. Met grote nauwgezetheid en veel liefde was alles tot in de kleinste kleinigheden verzorgd. De aankleding en de costuums waren prachtig.

Was het wonder, dat de Voorzitter van het Algemeen Nederlands Verbond, Dr. Adolphe W. J. M. Desertine, aan het einde van de avond zijn dank en bewondering uitsprak over deze mooie voorstelling. Dr. A. W. J. M. Desertine dankte ook namens Zijne Excellentie den Gouverneur, die het spel met grote aandacht gevolgd had en Dr. Desertine uitdrukkelijk verzocht ook Zijn dank aan de speelsters en spelers over te brengen.

De Heer Jan Pauw, de spelleider, dankte hierna nog alle aanwezigen voor hun aanwezigheid.

Hij verklaarde, dat zo deze voorstelling de banden tussen de eilanden Aruba en Curaçao weder iets nauwer had aangehaald, de speelsters en spelers ruimschoots tevreden waren over het resultaat van hun reis.

De zo prachtig geslaagde avond werd besloten met het „Wilhelmus".

NEDERLAND.

DOCTOR H. COLIJN NAAR DUITSLAND.

Naar wij in de „Beurs" van gisteren lezen is Doctor Hendrik Colijn door de Duitsers overgebracht naar een dorpje in Thüringen. Mevrouw Colijn mocht haar man volgen.

DE NA-OORLOGSE PROBLEMEN.

Over het Forum van de New York Herald Tribune, waar Minister Dr. Hubertus J. van Mook het adres van H.M. de Koningin heeft voorgelezen, van welk adres wij reeds hebben melding gemaakt, wordt ons nog het volgende gemeld: De Minister, Mevrouw Ogden Reid kondigde de voorlezing van het adres van Koningin Wilhelmina door Dr. van Mook aan met enige woorden van diepe bewondering voor Hare Majesteit. Zij zeide onder andere dat de inzichten van Nederlands Koningin haar tot een machtige figuur „in her own right" maken.

Nadat Dr. van Mook het adres had voorgelezen klonk een opvallend warm applaus, waarbij Onder-Staatssecretaris Sumner Welles, die zeer aandachtig had geluisterd, voor ging. Vervolgens nam Dr. Van Mook zelf — en onder warme toejuichingen — het woord. Hij zeide onder andere hoe beter het nieuws van de fronten is des te meer is bespreking dezer na-oorlogse vraagstukken dringend noodzakelijk. Doch wij mogen nimmer vergeten dat wij bij deze besprekingen een plaats moeten open houden voor hen die nu niet aan deze discussies kunnen deelnemen, namelijk: ten eerste de soldaten, de zeelui en de vliegers die, al vechtende, bezig zijn de oorlog te winnen; ten tweede de burgers die, dichtbij het front — zoals in Engeland — werken in de oorlogsindustrie, die geen tijd over hebben na hun werk-uren, die ook medehelpen de oorlog te winnen, doch die geen tijd hebben nu de naoorlogsproblemen te bediscussiëren; ten derde de mensen in de tijdelijk bezette landen, die niet in staat zijn met elkaar in verbinding te treden, die altijd door vervolging en straf worden bedreigd en die alleen maar langs ondergrondse kanalen met hun's gelijken voeling kunnen houden. Ook zij zijn bezig de oorlog voor ons te winnen; iedere jongen die het den bezettenden onbehagelijk maakt, iedere man die een ogenblik de arbeid voor den vijand stagneert, helpt deze oorlog te winnen. Zij moeten worden geraadpleegd. Zij moeten te zeggen hebben in de uiteindelijke beslissing. Zij die de vier vrijheden onder 's vijands macht niet hebben bezeten zullen deze vrijheden het allermeest waarderen.

Dr. Hubertus J. van Mooks toespraak werd luide toegejuicht.

Knox: „Guadalcanal thans vast in onze handen".

Laval gelooft nog in Duitslands overwinning.

De As concentreert duikboten rond Gibraltar.

COMMUNIQUÉ VAN DE NOORDAMERIKAANSE MARINE.

Een communiqué van de Noordamerikaanse Marine luidt als volgt:

„Stille Zuidzee (alle data zijn Oosterlengte): **1.** Op 18 November viel een groep Vliegende Forten van het leger Japanse vrachtschepen aan in het gebied van Buin aan het Zuidoostelijk einde van het eiland Bougainville in de Salomons Archipel. Twee voltreffers werden geplaatst en 10 0-jagers alsmede 2 tweedekkers-watervliegtuigen werden neergeschoten. Een groep Marauders van het leger viel ook vrachtschepen aan in ditzelfde gebied. Twee 0-jagers werden neergeschoten.

2. Thans wordt geschat, dat ongeveer 1500 Japanners als versterking aan land gezet werden nabij Tetere gedurende de nacht van 2 op 3 November, gelijk bekend gemaakt werd in communiqué No. 180 van de Noordamerikaanse Marine. Ongeveer de helft van deze vijandelijke troepen is sedertdien gedood en de rest werd gedwongen zich in de wildernissen te verspreiden" (Washington, (AP) 20.11).

DARLAN: „PÉTAIN VERLOOR DE VRIJHEID TOT HANDELEN".

In een redevoering zeide Admiraal Jean F. Darlan, dat Maarschalk Henri Ph. Pétain steeds de levende verpersoonlijking van Frankrijk is geweest, doch dat sedert de Duitsers geheel Frankrijk hebben bezet, hij de vrijheid tot handelen verloor. Darlan zeide, dat „hij Pétains vroegere bevelen ten uitvoer brengt door het aannemen van de hulp van de Noordamerikanen en hun Geallieerden voor de bevrijding, en het volledige herstel van de Franse souvereiniteit" (Algiers, (AP) 20.11).

RADIO-REDE VAN PIERRE LAVAL.

Van de Franse radio:

In een radio-rede aan het Franse volk zeide Pierre Laval, dat „het steeds in tijden van gevaar is, dat ik aan de macht kom. De macht, die mij door Maarschalk Pétain gegeven is, is de zwaarste last, die de schouders van een man kunnen dragen." Hij beschuldigde degenen, „die onze vrienden en Geallieerden waren", dat zij het Franse Imperium „stuk voor stuk" van Frankrijk losrukken. „Zonder zijn Imperium", aldus Laval, „kan Frankrijk niet leven." Toen hij aan de macht kwam, zeide Laval, heeft Roosevelt niet geaarzeld te verklaren, „dat onze betrekkingen in gevaar verkeren."

Laval verklaarde: „Niets rechtvaardigt de Noordamerikaanse vijandelijkheden tegen ons. De samenwerking met Duitsland is de enige borgstelling in Europa. Ik ben er immer zeker van geweest, dat Duitsland zou overwinnen, doch was ook steeds bereid op goede voet met de Verenigde Staten te blijven."

Laval vervolgde: „Ik houd van vrijheid, doch ik zal voor mijn land nimmer een parlementaire Regering gedogen, gelijk wij die vroeger hadden. Frankrijk is niet verloren. De dag zal komen, dat alleen de Franse banier boven Algiers zal wapperen." Pierre Laval zeide voorts, dat indien Roosevelt deze oorlog won, „wij zullen worden overheerst door de Amerikanen en Joden". Laval sprak 15 minuten (Vichy, (AP) 20.11).

STRIJD TEGEN DUIKBOTEN IN MIDDELLANDSE ZEE.

Het nieuwsbureau van het Britse Ministerie van Luchtvaart verklaarde, dat de strijd tegen de duikboten dag en nacht voortduurt in het gebied van Gibraltar en dat deze de „meest intensieve jacht op duikboten is van de oorlog" door Britse vliegtuigen. Men zeide, dat talrijke duikboten in het Westelijk deel van de Middellandse Zee door de As in de strijd geworpen worden om te beletten, dat versterkingen en voorraden voor de Geallieerde troepen in Noord-Afrika aan land worden gezet. Hieraan werd toegevoegd, dat 11 van „een aantal" aanvallen werden uitgevoerd door Hudsons van Noordamerikaans maaksel, welker bemanningen zich maandenlang hebben gespecialiseerd in de antiduikboten oorlog. Een duikboot, die tweemaal binnen 10 minuten door Hudsons werd aangevallen, werd uit het water geslagen door bommen en haast zeker vernietigd. Een andere Hudson liet een reeks bommen vallen over het spoor van een duikboot, die onderdook. De bemanning van de bommenwerper zag vervolgens op een grote plek wrakstukken en lichamen naar de oppervlakte komen (Londen, (AP) 21.11.

SPECIALE DUITSE BEKENDMAKING.

Een speciaal communiqué luidt als volgt:

„Duitse duikboten, die in de Noordatlantische Oceaan opereren, vielen een vijandelijk convooi aan en brachten tijdens verbitterde gevechten, die verschillende dagen duurden, 15 vijandelijke schepen tot zinken met een totaal van 78.000 ton, alsmede 2 torpedojagers en een corvette.

Nog 4 schepen werden beschadigd door torpedo-treffers. Bovendien brachten Duitse duikboten, die opereren nabij de kust van Noord- en Midden-Oosten van Kaapstad nog 8 schepen tot zinken met een totaal van 42.000 ton. Alzo verloor de vijand wederom 23 schepen met een totaal van 120.000 ton, behalve nog de bovengenoemde escorte-vaartuigen. Gedurende de aanvallen op het convooi onderscheidden de duikboten onder commando van Kapitein Schneider zich in het bizonder" (Berlijn, (AP) 20.11).

KNOX IS VOL VERTROUWEN.

De Noordamerikaanse Secretaris van Marine Frank Knox verklaarde, dat het Noordamerikaanse houvast op Guadalcanal in de Salomonseilanden „thans zeer hecht" is. Tevens bevestigde Knox definitief de vijandelijke verliezen in de zeeslag van de vorige week, waarbij 28 schepen tot zinken werden gebracht en 10 beschadigd.

Men had het enigszins afgevraagd of de vernietiging van een slagschip of zware kruiser, 3 grote kruisers en een torpedojager, gelijk gisteravond werd bekend gemaakt, reeds begrepen was bij de vroegere berichten omtrent de verliezen aan de Japanners, die Maandag werd bekend gemaakt, die toen werden gesteld op 23 schepen tot zinken gebracht en 7 beschadigd.

Knox zeide tot de persconferentie, dat hier niet geduplicеerd is en dat de omvang van de Noordamerikaanse overwinning dus is vergroot. Hij zeide: „De Japanse vloot is nogal ernstig afgestraft". De Secretaris zeide ook, dat het wegvagen van de Japanse landingstroepen in het begin van deze maand ten Oosten van de Noordamerikaanse stelling op Guadalcanal van „zeer veel betekenis" was. Hieraan voegde hij toe, dat dit in verband met de andere overwinningen op de Zuidoostelijke Salomonseilanden hem ertoe bracht om te geloven, „dat ons houvast op het eiland thans zeer hecht is" (Washington, (AP) 20.11).

PERSCONFERENTIE VAN CORDELL HULL.

Cordell Hull zeide, dat de opklimming van Laval tot dictator van Frankrijk na de volledige bezetting van Frankrijk door de Duitse troepen, slechts een bevestiging is van Lavals volledige eensgezindheid met de Duitse bedoelingen en politieken. Hij zeide, op een persconferentie, dat Lavals laatste bevordering heeft bevestigd wat hij (Hull) vele malen gezegd had: Dat Laval deel en werktuig is van het Hitlerisme en de Hitler-Regering.

In verband met het grote belang van Spanje in de nieuwe situatie, die ontstaan is in het Westelijk deel van de Middellandse Zee, onthulde Hull, dat de Spaanse Ambassadeur Juan Francico de Cardenas een bezoek heeft gebracht aan het Staten Departement om er de nadruk op te leggen, dat Spanje vastbesloten is zijn absolute neutraliteit te handhaven.

Toen hem gevraagd werd over de gepubliceerde beweringen, dat het Staten Departement er niet in geslaagd is een oplossing uit te werken voor de Regering in verband met de Noordamerikaanse bezetting van Noord-Afrika, zeide Hull, dat nog een grote strijd in Afrika gevoerd wordt en hij niet wenste te worden betrokken in geschillen over minder belangrijke quaesties alvorens de strijd geslaagd is. Hij zeide, dat de Regering en het Staten Departement nog hecht staan achter de politiek, die tot nu toe is gevolgd met betrekking tot Frankrijk (Washington, (AP) 20.11).

IN DE CAUCASUS.

Een bericht van „Rode Ster" zeide, dat de Duitsers in sommige sectoren ten Zuid-Westen van Naltsjik sterk bleven. Zij namen een heuvel op een plaats, doch de Russen voerden reserves aan en flankeerden den vijand, terwijl de artillerie hem van verre beschoot.

Aldus gehavend, zeide „Rode Ster", trokken de nazies zich terug.

Op een andere plaats drongen zij door in de Russische stellingen, doch de groep werd uitgeroeid en de Russen marcheerden voort. Bij een poging om stand te houden in een sector nabij Mozdok, verloren de Duitsers 38 tanks (Moskou, (AP) 20.11).

RUSSISCH MIDDAGCOMMUNIQUÉ.

Het Russisch middagcommuniqué luidt als volgt: „In de nacht van 20 op 21 November hadden geen belangrijke veranderingen plaats. In het gebied van Stalingrad sloegen onze eenheden de aanvallen van kleine vijandelijke groepen af in de Zuidelijke buitenwijken van de stad. Artillerie- en mortiervuur werd gewisseld. Verkenners braken door in de vijandelijke loopgraven. Zij vernielden 3 uitgravingen, bliezen een ammunitie-opslagplaats op en doodden 80 Hitlerieten. In de gevechten om Stalingrad doodde een scherpschutter 73 Duitsers, een andere 117 en een derde 161.

Ten Zuid-Oosten van Naltsjik hebben de gevechten tegen den vijand voortgang.

Een Sovjet-afdeling verdreef de Duitsers van een hoogte, welke krachtig versterkt was. 300 Doden werden door den vijand op het slagveld gelaten. In het gebied van Mozdok vielen Rode manschappen van een afdeling den vijand aan in handgevechten waarbij meer dan 100 Hitlerieten gedood werden. Aan het Kalininfront werd artillerievuur gewisseld en waren de verkenners actief. Een groep matrozen van de Zwarte Zeevloot onder commando van Luitenant Commandant Sjevtsjenko voerde een landing uit in de rug van den vijand. De Rode matrozen vielen de kustwachters aan en doodden 15 Duitsers. De matrozen keerden zonder verliezen terug" (Moskou, (AP) 21.11).

JAPANSE VOORBEREIDINGEN OP TIMOR.

Zich gesteld ziende voor een nederlaag op de Salomonseilanden en op Nieuw Guinea ten Noorden en Noord-Oosten van Australië, versterkten de Japanse strijdkrachten op methodische wijze haar stellingen op Portugees Timor ten Noord-Westen van Australië. Officieel werd bekend, dat 9 ankerplaatsen aan de Noordkust van Timor zijn bezet en de Japanners voerden veel materiaal aan waaronder talrijke motor-voertuigen. Australië wordt dus nog steeds bedreigd met een invasie, zeide een Australische zegsman.

Premier John Curtin gaf te kennen, dat een strijd, gelijk aan de lange, moeilijke campagnes op de Salomonseilanden en op Nieuw Guinea, zal moeten worden geleverd om een invasie uit het Noord-Westen te voorkomen.

Men gelooft, dat Timor wordt geconsolideerd als een Japans uitgangspunt voor voorgenomen operaties tegen Australië. Men was van mening, dat de Japanners verplicht waren daar concentraties te vormen, omdat hun houvast op Nieuw Guinea en de Salomonseilanden wegglipt onder de onophoudelijke bestoking door Geallieerde zee-, lucht- en landstrijdkrachten.

De aanwezigheid van veel gemotoriseerd materiaal op Timor gaf te kennen, dat een plan, veel uitgebreider dan voor de bezetting van dat kleine eiland, wordt uitgewerkt.

Op Nieuw Guinea dringen de Noordamerikaanse en Australische woudvechters de Japanners steeds meer in een beperkte strook gebied langs de kust tussen Buna en Gona (Canberra, (AP) 20.11).

DE JUNKER-KLIEK EN HITLER.

Robert Bunnelle seint uit Londen:

Een verantwoordelijke buitenlandse bron, die niet nader kan worden aangeduid, zeide, dat een belangrijke groep aristocratische Duitse militaire leiders, die ervan overtuigd is, dat Hitler de oorlog niet kan winnen, is begonnen om den Führer te „isoleren" teneinde een gunstige stelling te kunnen innemen bij de Geallieerden, in geval van een onbeslist einde, een vrede of een nederlaag. De buitenlandse diplomatieke bron, die zeide te geloven, dat zijn inlichtingen betrouwbaar waren, verklaarde, dat tot de leiders van de Junta behoren: Veldmaarschalk Generaal Walther von Brauchitsch, die de vorige winter werd ontslagen als Opperbevelhebber van het leger na Hitlers wintercampagne tegen Moskou afgeraden te hebben, en Veldmaarschalk Fedor von Bock, die midden in de aanval op Stalingrad deze herfst ontslagen werd.

Deze beide Generaals zouden het niet eens zijn geweest met Hitlers strategie. Tot de Junta zouden ook behoren Generaal Franz Halder, die als Bock werd gehaald uit de Zuidoostelijke Duitse legers achter de Don voordat het deze herfst te laat was, Generaal Fritz von Mannstein, Veldmaarschalk Generaal Karl Rudolf Gerd von Rundstedt en Generaal Johannes Blaskowtz.

Inlichtingen uit gewoonlijk goed ingelichte kringen in Duitsland en de bezette landen zouden volgens den zegsman hebben te kennen gegeven, dat twee voorname factoren staken achter de vorming van een défaitistische Junta. Deze zijn de ontevredenheid met Hitlers ingeving als leidraad voor de strategie en zijn gestadige nazificering van het leger en het Hoofdcommando. Sommige leden van de Junta zouden „opzettelijk Hitlers misnoegen verwekken teneinde hem rechtstreeks aansprakelijk te kunnen stellen voor de rampzalige laatste winter in Rusland."

Naar men zegt zouden zij hem ook aansprakelijk stellen voor de nederlaag van Maarschalk Erwin Rommel in Afrika op grond, dat deze vermeden had kunnen worden, ingeval andere tactieken in het Zuid-Oosten van Rusland waren gevolgd en vroeg stappen waren genomen om de Afrikaanse strijdkrachten te steunen met soldaten van het Oostelijk front.

Hitlers rede van 8 November gaf te kennen, dat hij van plan was de nazificering van het leger grondiger door te voeren en nog meer SS.-mannen in de strijdkrachten te brengen. Dit zou nog meer de invloed van de Junta onder de oudere leger-officieren hebben versterkt.

In die rede scheen de mogelijkheid van een nederlaag zwaar te wegen op de geest van den Führer, omdat hij zeide nooit te zullen vluchten uit het land, indien de zaken verkeerd zouden gaan. Hij verklaarde ook, dat hij nooit als den Keizer de strijd zou opgeven.

De Geallieerde overwinningen in Noord-Afrika, de voortdurende bombardementen op Duitsland door de groeiende Geallieerde luchtmacht en de algemene daling van het moreel der bevolking zouden door de Junta zijn aanvaard als tekenen, dat Duitsland gedoemd is. Halder, Stafhoofd van het Duitse leger, werd tegelijk ontslagen als Bock en vervangen door Generaal Alfred Jodl, die de speciale militaire raadgever van Hitler is geweest.

Von Rundstedt, die van het Russisch front werd weggehaald, zou — naar het laatst gemeld werd — zijn gemaakt tot opziener van alle Duitse defensies in het Westen, die liggen aan het Kanaal en de Noordzee.

Blaskowtz, de Duitse held van de Poolse campagne, zou — naar maanden geleden gemeld werd — in afzondering te Parijs of Noord-Frankrijk wonen waar hij zich had teruggetrokken na onenigheid met Hitler (Londen, (AP) 20.11).

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Londen:** De radio van Algiers zeide: „Geallieerde pantserstrijdkrachten stromen over de Tunische grens. Geallieerde valscherm-troepen maken voortgang in Oostelijke richting zonder contact met den vijand te maken.

— **Londen:** De radio van Algiers deelde mede, dat een Frans regiment een landingspoging van de As heeft afgeslagen aan de kust van de Golf van Gabes op 320 kilometer ten Zuiden van Tunis.

— **Londen:** De radio van Algiers deelde mede, dat gisteravond verschillende bommen op Algiers geworpen werden en dat hierdoor „enige schade" aangericht is. Het alarm duurde 80 minuten. Bone had op Vrijdag driemaal luchtalarm.

— **Londen:** De radio van Marokko zeide, dat het Algemene Franse Hoofdkwartier het volgende communiqué uitgaf: „Het was een kalme dag. De vijand hiernieuwde zijn aanval niet."

— **Londen:** Radio Parijs deelde mede, dat de Anglo-Amerikaanse luchtstrijdkrachten verschillende vliegvelden in Tunis in de afgelopen nacht aanvielen.

— **New Delhi:** Het communiqué van Brits Indië zegt: „In de afgelopen nacht bombardeerden Blenheims van de Royal Airforce het Japanse vliegveld te Magwe. Ontploffingen werden waargenomen op de startbanen. Geen onzer vliegtuigen wordt vermist."

— **Londen:** Een communiqué van het Britse Ministerie van Luchtvaart zeide: „Vliegtuigen van het Kustcommando vielen een convooi van de As gisteren aan nabij de Nederlandse kust. Twee voorraadschepen en een escortevaartuig werden getroffen met torpedo's.

— **Londen:** De Britse Admiraliteit gaf een verklaring uit, waarin werd bekend gemaakt, dat de wateren van de Middellandse Zee, met uitzondering van de Turkse territoriale wateren, gevaarlijk zijn voor de scheepvaart ten Oosten van een lijn, welke ongeveer van het Noorden naar het Zuiden loopt tussen de Franse grens en de kust van Noord-Afrika. De bekendmaking, welke een formaliteit is, die door de internationale wetgeving wordt vereist, omvat niet de Spaanse territoriale wateren.

DE STOEP,

NUMMER 8, OCTOBER 1942.

Met nummer 8 brengt „De Stoep” een bundel schetsen van één schrijver: Adriaan van der Veen. Hij is 28 jaar en in New York werkzaam aan het Nederlands Inlichtingen Bureau. In Nederland verschenen van zijn hand een boek „Geld speelt de Grote Rol” en een tweetal schetsenbundels „Oefeningen” en „Tussen Kantoor en Archief”. Verder in het maandschrift „Groot-Nederland”, een aantal korte verhalen en boekbesprekingen, waarvan wij ons het sobere „Het Dagelijks Brood” als zeer goed herinneren. Van het jonge litteraire tijdschrift „Werk” was hij redacteur naast den dichter Ed. Hoornik en anderen.

Van beroep journalist werd hij aangemoedigd in de litteratuur door Jan Greshoff, thans ook verblijf houdend in New York, toenmaals redacteur van „Groot-Nederland” en naar het Indische tijdschrift „De Fakkel” schreef in naam ook thans nog. Het aanmoedigen is een naar verschijnsel in de litteratuur en ook daarbuiten; het houdt het gevaar in, dat het criterium niet alleen in het werk worde gelegd, doch dat de aanmoedigers, indien zij daar de macht toe hebben uit pure sympathie het werk van jonge schrijvers gaan protegeren, de jonge schrijver wordt over het paard getild, weerstreeft althans niet dat anderen dat doen.

Bij Adriaan van der Veen, die overigens over Jan Greshoff (in een bundel „Jonge Nederlandse schrijvers over Jan Greshoff”) een van zijn beste proza-stukjes schreef, hadden wij dit beeld voor ogen en die indruk wordt door het jongste nummer van „De Stoep” bevestigd. Immers het bundelen van een aantal schetsen moet worden beschouwd als de repraesentatie van het talent van een schrijver over een bepaalde periode, anders moeten de bijdragen, indien zij daartoe de verdiensten bezitten, als afzonderlijke publicaties los in het tijdschriftverband worden opgenomen. En nu beantwoordt de repraesentatie, die „De Stoep” van Adriaan van der Veen geeft, niet aan de verwachting. Een jong Nederlands auteur, die zichzelf rekenschap geeft, zou zulks van zichzelf noch van zijn uitgever hebben gedoogd.

De vier verhalen zijn „Idylle in New York”, „De man op de toren”, „Maagden in den Tuin” en „Wedren in de Donkere Kamer”. De drie laatste zijn zeer kort, kunnen nauwelijks als schets of „kort verhaal” worden geclassificeerd. Het zijn eer opgeschreven dromen, waarbij het verband der gebeurtenissen even onbegrijpelijk is als dat feitelijkheden zich in dromen voordoen.

De lust in bloed en zucht naar geweld (schieten) zijn in al deze verhalen een zeer sterk kenmerk en neigen zelfs in „Maagden in den Tuin” naar het perverse.

Van de laatste drie is „De Man op de Toren” misschien nog het minst onwaarachtig, het laat althans zien, dat de auteur zich een proletarisch verleden herinnert.

Beter, althans in het verband van de bundel, en ook langer, en enigszins behoorlijk uitgewerkt, is de „Idylle in New York”, het verhaal dat ongetwijfeld de grondstof van deze gehele inzending aan „De Stoep” vormt. Het is ook minder de droom van het slapen en meer de droom van het waken: de fantasie, en die tot in finesses uitgesponnen. Het heeft inderdaad de bekoring van een goede fantasie en het heeft ook de forse gang, waarin een fantasie moet worden geschreven, doch het mist het essentiële, het waarachtige, dat zelfs de verdienste van een fantasie moet zijn.

De „Idylle in New York” kan een Idylle in iedere wereldstad zijn, het is niet in, doch ergens naast, boven of onder New York geplaatst. Het beeld New York wordt niet door den auteur beheerst, en de Idylle is ook geen maatstaf, doch slechts de schijn, die de auteur aan dit begrip verleent. Toch loopt er inderdaad bij nauwkeurige herlezing (men kan dit verhaal niet beoordelen zonder het nauwkeurig herlezen te hebben, op zichzelf een gunstig antecedent) een draad door dit verhaal: het is het verwarde van het leven in een Metropolis, het mislukte (?) pogen zich te bezinnen in een omgeving van conformisme en een wereld van standaard; men proeft er uit het wrange, het bijna bespottelijke van iemand die tevergeefs een paar slagen probeert te roeien tegen een stroom, die hem meesleurt; iemand die zich kan herinneren, dat het anders zou zou kunnen zijn, doch die zich dat niet meer ten volle kan realiseren.

De „Idylle in New York” laat zien hoe het geloof in het leven, het geloof in de bestemming van de vrouw, het geloof in de bestemming van zichzelf als volkomen onbelangrijk moet gelden in het jachtleven, onder de gebeurtenissen, die een grote stad als belangrijk aan ons opdringt, de gebeurtenissen, waarin wij zelf als in een lawine voortrollen, waarbij wij alles zien, alles opmerken, en toch eigenlijk niets goed zien, als in een bioscoop-theater, waarbij men de prenten toch niet kan vasthouden, en onder het voortdurend voortrollen van de film en het schallen van de geluiden maar moet vergeten, dat wij in dit uur ook over onszelf zouden kunnen mediteren.

Zeggen wij dit van „Idylle in New York”, dan moeten wij daarbij opmerken, dat dit een conclusie is, waartoe het verhaal leidt, en dat het wekken van deze indruk wel niet de bedoeling van den auteur zal zijn geweest, die met het schrijven van dit verhaal vermoedelijk wel gemeend zal hebben, dat hij iets anders ging produceren, iets dat op een „Idylle in New York” zou lijken.

Dit soort verhalen, verhalen uit, laten wij zeggen, deze verwarde geest des tijds geboren zijn niet vreemd aan „De Stoep”. Het is een stroming, die wij surrealistisch willen noemen en die zich vóór de oorlog en thans tijdens de oorlog opmerkelijk voordoet: op het vasteland tegenover onze kusten in het tijdschrift **„Viernes”**, dat te Caracas verscheen, doch thans is opgeheven, op het Franse Martinique in het driemaandelijks tijdschrift **„Tropiques”** en in de Verenigde Staten in een groot aantal jonge tijdschriften, waarvan **„Experimental Review”** een der beste is, en dat overigens tezamen met anderen sterk op Franse voorbeelden lijkt ingesteld.

Er zijn echter maar weinig auteurs, die in deze materie, in dit surrealistische hanteren van de grondstoffen, weten in te dringen en daardoor aan hun producten een blijvend karakter weten te verlenen, zoals de Noordamerikaan Henry Miller.

Over het algemeen struikelt men als over een wereld, die men niet kan omvatten en die men ook niet behoeft te omvatten, waaruit volgt dat in de litteratuur de toekomst niet aan het surrealisme behoeft te zijn. Bij Adriaan van der Veen is het opvallend hoe juist zijn pogingen zijn (en dus niet repraesentatief voor zijn talent) in het dubbele facet van zijn schrijverschap. Enerzijds leidt zijn fantasie hem tot de gave van het nauwkeurig opmerken van het détail, anderzijds tot een dwaze vlucht uit de werkelijkheid (primitiviteit); het eerste zoals wij hem uit zijn Nederlands werk hebben leren kennen en waarderen is ons het liefst en hierin ligt naar wij menen zijn ware schrijversbekwaamheid.

Misschien is hier een maar bij, namelijk dat onder de tegenwoordige oorlogsomstandigheden schrijvers (en eventueel andere kunstenaars) buiten het Nederlandse landelijk verband zich niet of moeilijk op hun ware bekwaamheden kunnen bezinnen en liever de vlucht, de primitiviteit verkiezen. Surrealisme is ook niet nieuw in de geschiedenis der kunst. Het heeft zich altijd voorgedaan in tijden van kentering en onder het verlangen naar het nieuwe, het is altijd geboren uit het moe-zijn van het oude en de zucht terug naar het primitieve, die in het verlangen naar eenvoud de komst van het nieuwe kenmerkt, en als zodanig is het dan ook nimmer begrepen door hen, die in de kunst geen perioden in een maatschappelijke samenhang kunnen onderscheiden en nog minder voorvoelen. De twee sterkste kenmerken van het primitieve, angst en honger, zijn er steeds in aanwezig. Er gaat altijd iets angstwekkends uit van een surrealistische schilderij, toneelspel, verhaal en wat er meer voor surrealistische uitingen zijn, vaak lijfelijke angst, en de sensatie-honger, de eerste en oudste sensatie van alles wat leeft, is er ook steeds, dikwijls de directe honger, zoals bij de Neger-primitieven en de zogenaamde proletariërskunst, en anders in wat men noemt de moderne, de verkapte geciviliseerde uitingen, toch de honger van de onbevredigde, zoals in de laatste „Rosebud”-film van Orson Welles. Het vermoeden is niet ongerechtvaardigd, dat uit wat we thans aan surrealistische uitingen en experimenten zien wel zeer een periode zal voortkomen die zich ergens concentreert op een punt tussen de nauwkeurige observatie van het détail (het indringen in de materie) en de vlucht uit de werkelijkheid (de vlucht uit de materie) gelegen en die zich dan daar bestendigt. Het surrealisme, de behoefte, het pogen tot het van boven af aanschouwen, is nu eenmaal een kant aan de kunst, aan alle kunst, ook de poëzie, die alleen in de aanvang meer en later minder naar voren komt, die zich nooit geheel laat verdringen zonder het wezen van de kunst aan te tasten en die zelfs in zijn absurdste uitingen nooit onbelangrijk is geweest.

Het is in dit verband, dat de ondergetekende enige, zij het geen grote betekenis aan het werk van Adriaan van der Veen toekent.

Van „De Stoep” verwachten we, dat ze zich haar positie gaat realiseren, dè tijd van het experiment, lees desgewenst het jongensexperiment is thans voorbij, het grapje bijvoorbeeld om aan de binnenkant van de kaft alles met kleine letters te drukken is beneden een billijke ernst en dateert uit een tijd van een tiental jaren na Wereldoorlog I. Overigens is de reclameachtige inhoud van deze binnenkantrecensie niet leesbaar zonder het blad uit zijn band te trekken.

Het geheel getuigt van een zeker snobbisme, waarvan wij hopen dat het geen falikante trede van „De Stoep” zal worden. Men moet verder niet vergeten, dat zodra men gaat publiceren men na een zekere tijd verantwoordelijk is tegenover een publiek, hoe dan ook, en dat dan, hoe dan ook het publiek meer en meer houvast mag verlangen. Wij bedoelen hiermee, dat „De Stoep”, de kinderschoenen ontwassen, in een puberteit verkeert, waaruit zij zich tot een sterkere en daarbij systematischer figuur diene te ontwikkelen.

H. W.

FILM

„Rose Marie” (West End). Een immer jeugdige en daarom verkwikkende film wordt dit weekeinde door West End vertoond. Het lievelingspaar Nelson Eddy en Jeannette Mac Donald is in deze rolprent op zijn best en doet ons geruime tijd de narigheden van de oorlog vergeten. Goede muziek en zang vormen de hoofdschotel, hoewel spanning en drama niet ontbreken daar Nelson als sergeant van de beroemde Canadese bereden politie optreedt, die den misdadigen broeder van zijn geliefde achterna zit. Een fantastische Indianendans en schone natuurgezichten helpen de film nog verfraaien.

„East of the River” (Cinelandia) voert ons naar dat gedeelte onzer Metropool van het Westelijk Halfrond, gelegen beoosten de Hudson, genaamd East End. Waar zich in de ware zin des woords als kind in huis voelt: een nogal erg met zichzelf ingenomen en tevreden, van zelfvertrouwen naast zijn schoenen lopend heerschap. Luisterende naar de muzikale naam van Joe Lorenzo (John Garfield). Kortom een echte zg. East End-jongen. Wiens aangestipte karakteristiek evenwel doorgaans meer in overeenstemming is met de jongens van het Westeinde. Ook in de kring van het schuim van het schuim, de zg. gangsters, beweegt hij zich allerminst als een kat in een vreemd pakhuis. Integendeel; hierom draait deze gehele geschiedenis van begin tot einde: het „gangster”-dom. Waarvan hij een wel uiterst actief en vooraanstaand lid is. Het bekende gezegde: „Wie eenmaal steelt, blijft altijd een dief” nog eens dik onderstrepend. Neen, dan houdt zijn „gal” (Brenda Marshal) het maar liever bij „beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald”. Waarvoor de beloning dan ook niet uitblijft! Want zij eigent zich, zij het ditmaal op rechtmatige wijze, Joe's stiefbroeder toe. Die zijn tijd beter blijkt te hebben besteed door cum laude te promoveren in de scheikunde.

Marjorie Rambeau maakt door haar markant spel van de rol van Moeder van onzen langvingerigen held een prachtige creatie.

Eindigende, zij nog een woord van lof toegezwaaid aan de Directie van Cinelandia voor het opmerkelijke feit, dat van gisteravond af reeds een eerste serie photographieën in verband met de Geallieerde invasie van Noord-Afrika wordt vertoond. Voorwaar een mooie praestatie!

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN: Za. en Zo.:

Telegram Afdeling:
21.11: Hr. Schaap, tel. 353, Amalia van Solmslaan 4.
22.11: Hr. Carrière, tel. 553, Hotel Kamer 29.
Shipping & Supplies: Hr. De Vlieger, tel. 244, Bernhardlaan 10.
Scheepvaart Afdeling:
21.11: Hr. Karsch, tel. 398, Beatrixlaan 16.
22.11: Hr. Pruis, tel. 299, Emmastad 14.
Dok Afdeling: Hr. Van Hasselt, tel. 468, Emmatad 36 en Hr. J. Prins, tel. 330, Hotel Kamer 61.

Sportclub Asiento”: Voetballen: As. Zondag 22 November een vriendschappelijke wedstrijd Asiento — Marine. Terrein Rio Canario. Aanvang 16.15 uur precies. Scheidsrechter Hr. Dyckhoff.